

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE

ANALITIČKI BILTEN

GODINA XXVI.

BROJ 4

ZAGREB

2024.

Nakladnik:

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE
Savska cesta 64, Zagreb

Telefon - centrala: (01) 612 60 00

Telefon uredništvo: (01) 612 60 90

Telefax: (01) 612 6038

Elektronička pošta: analiticki.bilten@hzz.hr

Internetske stranice: <http://www.hzz.hr/>

Za nakladnika odgovoran:

Ante Lončar
ravnatelj Hrvatskog zavoda za zapošljavanje

Urednik:

Darko Oračić

Izlazi četiri puta godišnje

ISSN 1849-3386

SADRŽAJ

1	Promjene na tržištu rada u nekim europskim zemljama	4
----------	--	----------

2	Gospodarska kretanja u članicama Europske unije	11
----------	--	-----------

1 Promjene na tržištu rada u nekim europskim zemaljama

1.1 Stopa nezaposlenosti, ukupno te prema spolu i dobi

Tijekom 2024. godine u velikom se broju europskih zemalja stopa nezaposlenosti povećala, dok se u nekim zemljama smanjila. Tako je u Španjolskoj, na primjer, u trećem kvartalu 2024. godine zabilježena stopa nezaposlenosti u visini od 11,2 posto, što je manje od stope nezaposlenosti u trećem kvartalu 2023. godine koja je iznosila 11,9 posto. U Italiji se stopa nezaposlenosti smanjila sa 7,3 posto na 5,6 posto. Među navedene zemlje spada i Hrvatska u kojoj se tijekom istog razdoblja stopa nezaposlenosti smanjila s 5,5 na 5 posto.

Zemlja	Stopa nezaposlenosti u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	5,7	5,6	5,9
Bugarska	3,6	4,1	3,6
Češka	2,2	2,6	2,6
Danska	4,7	5,0	6,5
Njemačka	3,3	3,1	3,5
Estonija	5,6	7,3	7,4
Irska	4,4	4,6	4,5
Grčka	11,7	10,8	9,0
Španjolska	12,7	11,9	11,2
Francuska	7,3	7,5	7,6
Hrvatska	6,5	5,5	5,0
Italija	7,7	7,3	5,6
Cipar	6,1	5,5	4,5
Latvija	6,9	6,5	6,7
Litva	5,9	6,2	6,8
Luksemburg	5,2	5,5	6,9
Mađarska	3,6	4,0	4,6
Malta	3,4	3,7	3,1
Nizozemska	3,7	3,6	3,7
Austrija	4,7	5,2	5,1
Poljska	2,9	2,7	2,9
Portugal	5,9	6,1	6,1
Rumunjska	5,4	5,4	5,6
Slovenija	4,0	3,9	4,4
Slovačka	6,0	5,9	5,4
Finska	6,7	6,9	7,8
Švedska	6,5	7,2	8,0
Island	3,4	3,3	3,1
Norveška	3,2	3,6	3,9
Švicarska	4,1	4,3	4,8

Izvor: Eurostat.

Tablica 1.1.1

Stopa
nezaposlenosti

Ako se stopa nezaposlenosti promatra prema spolu, također je uočljivo njezino smanjenje u 2024. godini u nekim zemljama. Tako je u Grčkoj stopa nezaposlenosti muškaraca pala sa 7,9 posto u trećem kvartalu 2023. na 7,1 posto u istom kvartalu 2024. godine. U Italiji se stopa nezaposlenosti muškaraca tijekom istog razdoblja smanjila sa 6,3 na 5,2 posto. Nasuprot tome, u Hrvatskoj se stopa nezaposlenosti muškaraca povećala sa 4,8 na 5,6 posto, a do povećanja je došlo i u drugim zemljama.

Zemlja	Stopa nezaposlenosti u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	6,0	5,9	6,1
Bugarska	3,9	4,3	3,8
Češka	1,8	2,2	2,3
Danska	4,5	4,6	6,1
Njemačka	3,5	3,3	3,8
Estonija	5,8	6,9	7,1
Irska	4,2	4,6	4,2
Grčka	8,7	7,9	7,1
Španjolska	10,8	10,3	10,0
Francuska	7,6	7,5	7,8
Hrvatska	5,1	4,8	5,6
Italija	6,6	6,3	5,2
Cipar	5,3	5,5	4,2
Latvija	7,5	7,6	7,9
Litva	6,4	7,0	7,7
Luksemburg	5,8	4,9	6,4
Mađarska	3,7	3,9	4,6
Malta	3,6	3,8	3,1
Nizozemska	3,5	3,5	3,5
Austrija	4,7	5,3	5,5
Poljska	3,0	2,8	2,7
Portugal	5,4	5,6	5,8
Rumunjska	5,8	5,5	6,0
Slovenija	3,9	3,7	4,5
Slovačka	5,5	5,7	4,7
Finska	6,7	7,4	8,4
Švedska	6,1	6,6	7,6
Island	6,0	5,9	6,1
Norveška	3,9	4,3	3,8
Švicarska	1,8	2,2	2,3

Izvor: Eurostat.

Tablica 1.1.2

Stopa
nezaposlenosti
muškaraca

Što se tiče žena, također je zabilježeno smanjenje stope nezaposlenosti u nekim zemljama. U Španjolskoj se stopa nezaposlenosti žena smanjila sa 13,7 posto u trećem kvartalu 2023. godine na 12,5 posto u trećem kvartalu 2024. godine. Tijekom istog se razdoblja stopa nezaposlenosti žena u Italiji smanjila

s 8,6 posto na 6,1 posto. Još značajnija promjena zabilježena je u Hrvatskoj u kojoj se stopa nezaposlenosti žena smanjila sa 6,4 na 4,2 posto.

Zemlja	Stopa nezaposlenosti u treće kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	5,3	5,3	5,7
Bugarska	3,3	3,8	3,4
Češka	2,8	3,1	3,0
Danska	4,9	5,4	6,9
Njemačka	3,0	2,9	3,3
Estonija	5,5	7,7	7,7
Irska	4,8	4,6	4,7
Grčka	15,4	14,4	11,5
Španjolska	14,9	13,7	12,5
Francuska	7,1	7,6	7,3
Hrvatska	7,9	6,4	4,2
Italija	9,3	8,6	6,1
Cipar	7,0	5,6	4,8
Latvija	6,3	5,4	5,4
Litva	5,4	5,4	5,9
Luksemburg	4,5	6,1	7,5
Mađarska	3,5	4,2	4,5
Malta	3,1	3,5	3,0
Nizozemska	3,9	3,8	3,9
Austrija	4,8	5,1	4,7
Poljska	2,9	2,7	3,2
Portugal	6,5	6,7	6,5
Rumunjska	4,9	5,1	5,1
Slovenija	4,1	4,0	4,4
Slovačka	6,6	6,1	6,1
Finska	6,6	6,3	7,2
Švedska	7,0	7,9	8,4
Island	3,5	3,4	3,2
Norveška	3,2	3,3	3,8
Švicarska	4,4	4,7	5,1

Izvor: Eurostat.

Tablica 1.1.3

Stopa
nezaposlenosti
žena

Što se tiče mladih, tj. radne snage u dobi od 15 do 24 godine, stopa nezaposlenosti smanjila se u samo nekima od prikazanih zemalja. Tako se u Italiji smanjila s 21,7 na 18 posto, a u Bugarskoj s 13,1 na 11,8 posto. Nasuprot tome, u Njemačkoj je stopa nezaposlenosti mladih porasla sa 6,4 na 7,4 posto, a u Francuskoj s 19,2 na 21,7 posto, dok je u Mađarskoj skočila s 12,4 na 17,4 posto. Do značajnog povećanja stope nezaposlenosti mladih došlo je i u Češkoj. U Hrvatskoj je zabilježeno neznatno povećanje stope nezaposlenosti mladih sa 17,3 na 17,6 posto.

Zemlja	Stopa nezaposlenosti u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	18,2	18,7	19,9
Bugarska	10,3	13,1	11,8
Češka	7,5	9,0	11,6
Danska	12,6	12,3	15,4
Njemačka	7,1	6,4	7,4
Estonija	17,2	20,4	20,6
Irska	12,0	12,3	11,5
Grčka	29,1	24,4	15,5
Španjolska	30,4	28,3	26,9
Francuska	19,1	19,2	21,7
Hrvatska	20,5	17,3	17,6
Italija	22,5	21,7	18,0
Cipar	19,0	17,3	12,1
Latvija	17,7	12,5	13,0
Litva	11,0	11,9	19,6
Luksemburg	20,5	18,1	26,8
Mađarska	10,8	12,4	17,4
Malta	8,4	8,9	10,3
Nizozemska	8,3	8,9	9,2
Austrija	10,7	11,5	11,0
Poljska	11,9	10,9	10,9
Portugal	18,8	20,8	19,7
Rumunjska	23,9	22,1	26,9
Slovenija	8,9	11,0	14,1
Slovačka	20,0	21,7	18,9
Finska	10,6	12,1	13,2
Švedska	17,0	17,3	20,6
Island	4,1	7,4	7,5
Norveška	9,2	10,8	11,3
Švicarska	8,2	10,5	10,9

Izvor: Eurostat.

Tablica 1.1.4

Stopa
nezaposlenosti
mladih

Može se zaključiti, dakle, da se u razdoblju od trećeg kvartala 2023. godine do istog kvartala 2024. godine stopa nezaposlenosti ukupne radne snage povećala u mnogima od promatranih europskih zemalja te da se posebno povećala stopa nezaposlenosti mladih.

1.2 Stopa zaposlenosti, ukupno i prema spolu

U sljedećoj su tablici prikazani podaci o stopi zaposlenosti stanovništva u dobi od 20 do 64 godine. U velikoj se većini zemalja stopa zaposlenosti povećala u trećem kvartalu 2024. godine u usporedbi s istim kvartalom 2023. godine. Tako

se, na primjer, stopa zaposlenosti u Italiji povećala sa 66,3 posto na 67,5 posto. Hrvatska u tom pogledu nije bila izuzetak jer se stopa zaposlenosti tijekom istog razdoblja povećala sa 70,7 posto na 73,7 posto. U nekim je zemljama, međutim, poput Finske i Švedske, došlo do smanjenja stope zaposlenosti.

Zemlja	Stopa zaposlenosti u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	72,1	72,2	72,3
Bugarska	77,4	77,1	77,6
Češka	81,7	81,8	82,4
Danska	80,2	79,9	80,0
Njemačka	80,7	81,2	81,3
Estonija	81,7	81,8	81,6
Irska	78,1	79,1	80,4
Grčka	67,6	68,4	70,1
Španjolska	69,8	71,2	71,7
Francuska	74,4	74,4	75,5
Hrvatska	70,5	70,7	73,7
Italija	64,9	66,3	67,5
Cipar	79,2	80,0	80,7
Latvija	77,6	78,1	77,7
Litva	80,4	79,4	79,7
Luksemburg	74,4	74,9	73,3
Mađarska	80,5	80,9	81,3
Malta	79,8	81,9	83,7
Nizozemska	82,9	83,6	83,5
Austrija	77,6	77,7	77,7
Poljska	76,5	77,9	78,6
Portugal	77,5	78,4	78,8
Rumunjska	68,9	69,0	69,3
Slovenija	78,1	77,5	77,4
Slovačka	77,0	77,4	77,9
Finska	78,7	78,6	77,2
Švedska	83,0	83,3	82,7
Island	84,3	85,9	88,8
Norveška	81,0	80,8	80,4
Švicarska	82,3	82,7	82,8

Izvor: Eurostat.

Tablica 1.2.1

Stopa
zaposlenosti

Stopa zaposlenosti muškaraca i žena u većini zemalja kretala se tijekom promatranog razdoblja u istome smjeru kao i stopa ukupne zaposlenosti, što je vidljivo iz sljedeće dvije tablice. U Hrvatskoj se stopa zaposlenosti muškaraca povećala sa 75 na 76 posto, dok se stopa zaposlenosti žena povećala sa 66,4 posto na čak 71,3 posto, što je veoma velik porast. Značajno povećanje stope zaposlenosti žena u skladu je s prethodno spomenutim smanjenjem njihove stope nezaposlenosti.

Zemlja	Stopa zaposlenosti u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	75,8	75,9	76,7
Bugarska	81,3	80,4	81,2
Češka	88,8	88,7	88,6
Danska	83,0	82,4	83,2
Njemačka	84,5	84,9	85,0
Estonija	83,6	83,2	82,8
Irska	84,6	84,3	85,2
Grčka	78,2	78,7	79,5
Španjolska	75,9	76,5	76,8
Francuska	77,3	77,5	78,7
Hrvatska	75,8	75,0	76,0
Italija	75,3	76,5	77,3
Cipar	85,0	84,8	86,3
Latvija	79,5	79,2	79,2
Litva	80,6	79,7	80,7
Luksemburg	77,6	78,3	76,2
Mađarska	85,4	85,6	85,1
Malta	85,9	88,5	89,7
Nizozemska	86,8	87,5	87,4
Austrija	81,8	81,8	81,4
Poljska	82,9	83,6	84,1
Portugal	80,8	81,7	82,0
Rumunjska	77,7	78,6	78,3
Slovenija	81,6	80,5	79,9
Slovačka	81,3	81,5	82,4
Finska	80,2	79,1	77,8
Švedska	85,8	85,7	84,3
Island	87,1	89,1	92,9
Norveška	83,8	83,5	82,7
Švicarska	86,6	86,8	86,5

Izvor: Eurostat.

Tablica 1.2.2

Stopa
zaposlenosti
muškaraca

Zemlja	Stopa zaposlenosti u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	68,4	68,5	68,0
Bugarska	73,4	73,7	73,9
Češka	74,2	74,5	75,9
Danska	77,4	77,4	76,7
Njemačka	76,8	77,3	77,6
Estonija	79,9	80,4	80,5
Irska	71,8	74,1	75,6

Tablica 1.2.3

Stopa
zaposlenosti
žena

Grčka	57,1	58,3	60,8
Španjolska	63,6	65,8	66,6
Francuska	71,6	71,5	72,4
Hrvatska	65,3	66,4	71,3
Italija	54,6	56,1	57,7
Cipar	73,8	75,5	75,5
Latvija	75,7	77,1	76,2
Litva	80,1	79,1	78,7
Luksemburg	71,1	71,3	70,3
Mađarska	75,6	76,1	77,4
Malta	72,7	73,8	76,4
Nizozemska	79,0	79,6	79,6
Austrija	73,4	73,7	74,0
Poljska	70,1	72,2	73,0
Portugal	74,4	75,4	75,8
Rumunjska	59,8	59,4	60,2
Slovenija	74,4	74,1	74,6
Slovačka	72,6	73,2	73,3
Finska	77,1	78,1	76,5
Švedska	80,2	80,8	81,0
Island	81,2	82,3	84,2
Norveška	78,1	78,0	77,9
Švicarska	77,9	78,5	79,1

Izvor: Eurostat.

Unatoč tome što se u Hrvatskoj stopa zaposlenosti povećala tijekom promatranog razdoblja, Hrvatska je ostala zemlja s najnižom stopom zaposlenosti muškaraca u dobi od 20 do 64 godine. Čak i Italija i Rumunjska imaju stopu zaposlenosti muškaraca veću nego Hrvatska. U nekim je gospodarski razvijenim zemljama, poput Belgije i Luksemburga, stopa zaposlenosti također niska, ali to je odraz relativno visokih starosnih mirovina. Izrazito niska stopa zaposlenosti muškaraca bitno obilježava hrvatsko tržište rada.

2 Gospodarska kretanja u članicama Europske unije

2.1 Rast proizvodnje, ukupno i po djelatnostima

U trećem je kvartalu 2024. godine u šest zemalja članica Europske unije zabilježen negativan gospodarski rast. Tako se, na primjer, u usporedbi s istim kvartalom 2023. godine, realni bruto domaći proizvod smanjio 0,3 posto u Njemačkoj, 0,7 posto u Mađarskoj te 0,8 posto u Austriji. Nasuprot tome, Hrvatska je bila jedna od zemalja s najvećim rastom realnog bruto domaćeg proizvoda. Hrvatska je u trećem kvartalu 2024. godine imala porast proizvodnje od 4,1 posto. U nastavku su prikazani podaci o rastu proizvodnje prema djelatnostima, koji će predstaviti glavne sastavnice navedene promjene.

Zemlja	Rast realnog BDP-a (%) u trećem kvartalu		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	3,7	0,6	1,2
Bugarska	3,5	1,8	2,4
Češka	2,1	-0,3	1,4
Danska	0,6	2,3	3,1
Njemačka	1,4	-0,3	-0,3
Estonija	-0,5	-2,9	-0,6
Irska	8,4	-8,3	2,5
Grčka	4,7	2,2	2,4
Španjolska	6,1	2,2	3,5
Francuska	1,4	0,9	1,2
Hrvatska	8,1	2,4	4,1
Italija	3,6	0,1	0,5
Cipar	7,1	2,3	3,8
Latvija	-2,2	2,3	-1,0
Litva	1,8	0,9	2,4
Luksemburg	2,1	-2,0	1,2
Mađarska	3,6	0,1	-0,7
Malta	2,1	7,2	5,4
Nizozemska	3,8	-0,9	1,9
Austrija	3,1	-1,8	-0,8
Poljska	4,7	0,4	1,7
Portugal	5,0	1,8	2,0
Rumunjska	3,5	3,2	-0,1
Slovenija	1,9	2,5	1,0
Slovačka	-0,1	1,9	1,7
Finska	0,3	-2,1	0,4
Švedska	2,3	-0,5	0,7

Tablica 2.1.1

Stopa rasta
realnog BDP-a

Izvor: Eurostat. Napomene: Stopa rasta izračunana je na temelju sezonski i kalendarski prilagođenih podataka. Podaci za Irsku nisu usporedivi s podacima za druge zemlje. Iste napomene vrijede i za ostale tablice u odjeljku.

Sljedeća tablica sadrži podatke o rastu realne bruto dodane vrijednosti u prerađivačkoj industriji. U nekim je od prikazanih zemalja zabilježen značajan pad u trećem kvartalu 2024. godine. Tako se u Njemačkoj, na primjer, realna dodana vrijednost u prerađivačkoj industriji smanjila 3,2 posto. U Mađarskoj i Austriji također je zabilježen pad proizvodnje. U Rumunjskoj se proizvodnja smanjila čak 7.9 posto. Od baltičkih zemalja negativan rast realne dodane vrijednosti u prerađivačkoj industriji imale su Estonija i Latvija. Nasuprot tome, Hrvatska je jedna od zemalja u kojima je došlo do povećanja proizvodnje u prerađivačkoj industriji. Proizvodnja u Hrvatskoj povećala se 2,2 posto, što je bio sporiji rast nego u istom razdoblju prethodne godine. Posebno velik porast proizvodnje u prerađivačkoj industriji zabilježen je u Danskoj, što se može pripisati tržišnom uspjehu jedne velike farmaceutske tvrtke koja dominira danskim gospodarstvom.

Zemlja	Rast realne bruto dodane vrijednosti u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	18,2	-5,0	-1,1
Bugarska	22,1	10,8	-1,1
Češka	10,6	1,0	-0,2
Danska	8,3	9,2	17,3
Njemačka	2,6	0,4	-3,2
Estonija	-10,1	-5,3	-7,1
Irska	14,5	-26,4	1,4
Grčka	2,4	3,8	5,8
Španjolska	5,6	1,0	4,2
Francuska	-1,0	2,6	-0,9
Hrvatska	3,3	3,1	2,2
Italija	3,5	-1,2	-2,3
Cipar	-12,1	5,6	1,7
Latvija	-9,7	-1,9	-1,4
Litva	3,5	-2,5	5,4
Luksemburg	-8,2	8,4	-2,5
Mađarska	7,1	-1,5	-6,3
Malta	5,7	2,3	8,6
Nizozemska	3,1	-3,5	2,5
Austrija	5,3	-2,0	-4,3
Poljska	15,0	-2,1	0,3
Portugal	5,1	-3,3	1,0
Rumunjska	-10,2	-1,5	-7,9
Slovenija	-1,6	0,0	3,6
Slovačka	-2,5	18,8	4,4
Finska	-7,1	0,0	2,2
Švedska	7,5	-7,5	-1,9

Izvor: Eurostat.

Tablica 2.1.2

Stopa rasta
realne dodane
vrijednosti
u prerađivačkoj
industriji

U nastavku je prikazan rast realne bruto dodane vrijednosti u građevinarstvu. Neke su zemlje imale veoma visok rast građevinskih aktivnosti u trećem kvartalu 2024. godine. Daleko najveći rast realne dodane vrijednosti, od 16,1 posto, zabilježen je u Hrvatskoj, nakon koje je slijedila Danska s rastom od 11,4 posto. U nekim je zemljama, pak, zabilježen značajan pad građevinskih aktivnosti u trećem kvartalu 2024. godine. Riječ je ponajprije o Estoniji i Sloveniji. Do značajnog je pada građevinskih aktivnosti došlo i u Finskoj. Možda su neki zajednički čimbenici djelovali na građevinske aktivnosti u navedenim zemljama na sjeveru Europe. Prilikom tumačenja navedenih podataka potrebno je imati u vidu da su prikazani podaci, kao što je napomenuto ispod prve tablice u odjeljku, sezonski i kalendarski prilagođeni. Na vrijednosti prikazanih pokazatelja, dakle, nisu utjecale uobičajene sezonske oscilacije u opsegu građevinskih aktivnosti.

Zemlja	Rast realne bruto dodane vrijednosti u trećem kvartalu(%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	-0,9	0,1	1,5
Bugarska	2,8	4,2	4,2
Češka	-7,9	-1,1	-0,2
Danska	3,0	3,3	11,4
Njemačka	-13,1	1,9	-4,8
Estonija	-5,5	-6,6	-18,2
Irska	4,0	-6,8	4,5
Grčka	-11,2	19,6	3,2
Španjolska	11,6	0,0	1,4
Francuska	-3,5	3,5	-3,1
Hrvatska	6,5	5,8	16,1
Italija	14,2	6,1	1,3
Cipar	-7,7	4,4	5,7
Latvija	12,5	16,3	-6,9
Litva	0,0	11,5	4,9
Luksemburg	-4,2	-7,2	-5,4
Mađarska	0,6	-4,9	-3,6
Malta	-5,4	3,1	4,2
Nizozemska	5,3	0,9	-1,0
Austrija	-5,0	-6,6	-2,9
Poljska	1,2	-2,4	-4,7
Portugal	2,9	4,5	1,4
Rumunjska	13,2	13,6	1,9
Slovenija	8,2	16,4	-10,0
Slovačka	4,7	-5,2	1,5
Finska	-2,7	-16,0	-5,3
Švedska	3,3	3,8	2,6

Izvor: Eurostat.

Tablica 2.1.3

Stopa rasta
realne dodane
vrijednosti
u građevinarstvu

Što se tiče skupine djelatnosti koja obuhvaća trgovinu, prijevoz i skladištenje te ugostiteljstvo i hotelijerstvo, nekoliko je zemalja, a među njima je i Hrvatska, imalo značajan porast realne dodane vrijednosti u trećem kvartalu 2023. godine. Najveći su porast imali Malta te Hrvatska i Cipar. U Hrvatskoj je zabilježen porast od 4,9 posto. U nekim se zemljama, dakle, nastavio oporavak zahvaljujući daljnjem povećanju turističke potražnje za ugostiteljskim, hotelijerskim, prijevoznim i trgovačkim uslugama. Nasuprot tome, do značajnoga je pada realne dodane vrijednosti u navedenim djelatnostima došlo, na primjer, u Švedskoj i Danskoj. Ponovno je potrebno naglasiti da je potreban oprez u tumačenju navedenih podataka jer je riječ o sezonski i kalendarski prilagođenim podacima.

Zemlja	Rast realne bruto dodane vrijednosti u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	4,1	0,3	-0,8
Bugarska	2,0	6,0	3,4
Češka	-5,0	5,6	2,6
Danska	-0,9	2,3	-3,2
Njemačka	3,3	-1,5	-0,3
Estonija	2,4	-5,3	1,2
Irska	7,5	-1,0	0,9
Grčka	7,4	1,2	3,0
Španjolska	12,8	4,2	3,1
Francuska	5,5	-1,7	0,4
Hrvatska	12,5	3,5	4,9
Italija	4,8	-0,6	0,7
Cipar	6,9	4,0	4,9
Latvija	-4,3	1,0	0,1
Litva	-3,9	-2,0	4,0
Luksemburg	1,6	-7,8	3,6
Mađarska	5,5	-3,9	2,0
Malta	26,8	-3,3	6,6
Nizozemska	1,9	-3,0	2,8
Austrija	6,3	-6,0	-1,7
Poljska	5,2	2,6	0,1
Portugal	10,2	1,3	2,6
Rumunjska	5,5	0,4	2,9
Slovenija	-3,1	0,3	2,1
Slovačka	2,8	0,5	1,0
Finska	0,7	-3,4	-1,8
Švedska	-0,6	0,1	-4,6

Izvor: Eurostat.

Tablica 2.1.4

Stopa rasta
realne dodane
vrijednosti
u trgovini, prijevozu,
hotelijerstvu
i ugostiteljstvu

U nastavku su prikazani podaci o rastu realne dodane vrijednosti u djelatnostima informacija i komunikacija. Uočljivo je da su mnoge zemlje zabilježile pozitivan rast ne samo u trećem kvartalu 2024. godine, već i u istom

kvartalu 2023. i 2022. godine. Tako je na Cipru, na primjer, u trećem kvartalu 2022. godine ostvaren porast od 35,9 posto, u istom kvartalu 2023. godine 8,8 posto, a u trećem kvartalu 2024. godine 5,6 posto. Slično tome, Hrvatska je u trećem kvartalu 2022. godine imala rast realne dodane vrijednosti u djelatnostima informacija i komunikacija od 26,3 posto, dok je u istom kvartalu 2023. godine ostvarila rast od 5,4 posto, a zatim porast od 4,7 posto u trećem kvartalu 2024. godine. Velik izuzetak je bio Luksemburg u kojemu je došlo do velikog pada realne dodane vrijednosti u zadnjem od promatranih tromjesečja. Pri tumačenju podataka za Estoniju treba imati u vidu mogućnost da oni odražavaju promjene u aktivnostima tvrtki koje su samo registrirane u toj zemlji, a zapravo posluju u drugim zemljama. Isto vrijedi i za Irsku, kao što je napomenuto ispod prve tablice.

Zemlja	Rast realne bruto dodane vrijednosti u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	5,0	0,4	5,3
Bugarska	2,4	4,0	3,7
Češka	4,4	5,7	2,2
Danska	7,6	0,4	8,0
Njemačka	1,1	2,6	2,4
Estonija	19,8	-0,1	6,9
Irska	12,5	4,0	8,6
Grčka	9,6	1,0	5,4
Španjolska	13,1	5,2	3,5
Francuska	6,6	5,2	5,3
Hrvatska	26,3	5,4	4,7
Italija	3,3	3,8	0,8
Cipar	35,9	8,8	5,6
Latvija	11,7	-1,4	-2,6
Litva	17,9	12,9	7,4
Luksemburg	37,6	18,8	-8,1
Mađarska	4,3	7,2	3,2
Malta	17,4	-1,0	-0,2
Nizozemska	16,0	-1,5	2,8
Austrija	4,2	1,4	2,3
Poljska	5,9	-0,1	2,7
Portugal	11,4	4,2	4,6
Rumunjska	24,1	2,4	-0,7
Slovenija	12,3	6,4	3,0
Slovačka	10,6	-11,9	3,7
Finska	2,6	-0,9	2,4
Švedska	-2,6	1,6	13,8

Izvor: Eurostat.

Tablica 2.1.5

Stopa rasta realne dodane vrijednosti u djelatnostima informacija i komunikacija

U nastavku su prikazani podaci o rastu realne dodane vrijednosti u financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja. U većini je zemalja ostvarena

pozitivna vrijednost spomenutog pokazatelja u trećem kvartalu 2024. godine. U Hrvatskoj je zabilježen rast od 2,9 posto, što je značajno. Bugarska i Češka imale su još veći rast realne dodane vrijednosti u djelatnostima financija i osiguranja. Nasuprot tome, u deset zemalja došlo je do pada vrijednosti spomenutog pokazatelja. Zanimljivo je da je u Luksemburgu, koji je svjetsko središte financija i osiguranja, došlo do daljnjeg smanjenja realne dodane vrijednosti u tim djelatnostima.

Zemlja	Rast realne bruto dodane vrijednosti u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	-8,0	3,7	1,8
Bugarska	8,6	2,0	3,7
Češka	0,1	1,5	3,7
Danska	-13,4	-4,5	5,2
Njemačka	-12,5	1,4	-0,7
Estonija	-13,2	-1,3	-2,0
Irska	-14,7	9,6	-2,9
Grčka	3,4	3,8	2,6
Španjolska	5,2	2,1	-0,4
Francuska	2,6	-4,4	2,6
Hrvatska	-0,8	2,8	2,9
Italija	0,1	-7,7	3,4
Cipar	7,7	-5,1	3,5
Latvija	6,6	-18,5	2,5
Litva	7,2	6,7	2,4
Luksemburg	-3,9	-8,7	-1,9
Mađarska	-0,7	-3,4	2,5
Malta	3,3	-0,3	3,2
Nizozemska	1,7	-0,5	-2,9
Austrija	3,2	-7,0	4,8
Poljska	30,1	3,3	-2,3
Portugal	4,5	1,0	2,3
Rumunjska	8,2	-2,6	-1,6
Slovenija	2,8	-1,0	2,4
Slovačka	-17,5	3,5	5,2
Finska	10,9	-4,9	-2,5
Švedska	2,4	1,6	-4,8

Izvor: Eurostat.

Tablica 2.1.6

Stopa rasta realne dodane vrijednosti u financijama i osiguranju

U nastavku su prikazani podaci o djelatnostima poslovanja s nekretninama. U gotovo svim je zemljama rast realne dodane vrijednosti u toj skupini djelatnosti bio pozitivan u trećem kvartalu 2024. godine. Tako je, na primjer, u Španjolskoj ostvaren porast od čak 8 posto, u Poljskoj 7,2 posto, a na Malti 5,7 posto. U Hrvatskoj je zabilježen porast od 1,1 posto, što je znatno manje nego u istom kvartalu prethodnih godina. Značajniji pad aktivnosti zabilježen je samo u Latviji.

Zemlja	Rast realne bruto dodane vrijednosti u trećem kvartalu (%)		
	20212	2023.	2024.
Belgija	7,8	0,3	2,1
Bugarska	5,2	7,6	0,0
Češka	3,2	0,8	0,5
Danska	1,2	0,9	0,4
Njemačka	1,2	1,1	1,1
Estonija	-4,3	13,9	3,3
Irska	5,3	11,1	2,6
Grčka	1,2	5,7	0,4
Španjolska	5,0	1,6	8,0
Francuska	1,4	0,4	1,0
Hrvatska	10,2	3,8	1,1
Italija	3,1	4,7	2,6
Cipar	10,2	-0,5	2,5
Latvija	5,3	3,2	-4,5
Litva	3,9	0,2	1,2
Luksemburg	2,3	1,7	1,2
Mađarska	9,8	4,7	1,7
Malta	-2,5	27,0	5,7
Nizozemska	3,2	1,8	1,5
Austrija	2,5	-0,3	1,0
Poljska	1,4	3,0	7,2
Portugal	2,3	2,1	0,4
Rumunjska	11,9	-0,7	-0,5
Slovenija	1,3	0,8	2,9
Slovačka	6,6	-5,9	1,0
Finska	3,5	3,6	0,9
Švedska	3,4	0,7	5,2

Izvor: Eurostat.

Što se tiče skupine djelatnosti koja obuhvaća profesionalne, znanstvene i tehničke djelatnosti te administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, većina je prikazanih zemalja imala porast realne dodane vrijednosti u trećem kvartalu 2024. godine. Među njima je i Hrvatska u kojoj je zabilježeno povećanje od 2,9 posto, i to nakon velikog porasta od 12,6 posto u trećem kvartalu 2022. godine i 7,8 posto u istom tromjesečju 2023. godine.

Zemlja	Rast realne bruto dodane vrijednosti u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	2,3	0,0	2,8
Bugarska	4,7	5,1	0,4
Češka	6,9	-2,8	0,7
Danska	3,0	-6,3	3,5
Njemačka	1,6	0,6	0,2

Tablica 2.1.7

Stopa rasta
realne dodane
vrijednosti
u poslovanju
s nekretninama

Tablica 2.1.8

Stopa rasta
realne dodane
vrijednosti
u profesionalnim,
tehničkim,
administrativnim
i pomoćnim
djelatnostima

Estonija	20,5	-11,5	-4,1
Irska	4,9	4,2	9,4
Grčka	7,1	4,3	8,1
Španjolska	14,1	-0,4	4,2
Francuska	3,1	3,6	3,5
Hrvatska	12,6	7,8	2,9
Italija	12,4	-1,1	-0,3
Cipar	4,0	-0,5	2,6
Latvija	-8,3	7,9	1,7
Litva	10,3	3,5	5,7
Luksemburg	7,0	-1,0	1,6
Mađarska	11,4	-0,7	1,1
Malta	11,6	11,0	5,8
Nizozemska	6,0	1,9	2,2
Austrija	8,2	-2,0	-1,9
Poljska	3,2	4,7	4,3
Portugal	12,8	6,5	1,1
Rumunjska	27,5	0,9	1,5
Slovenija	11,3	1,7	0,6
Slovačka	9,5	-10,2	2,9
Finska	3,7	-0,7	0,9
Švedska	10,8	3,2	0,2

Izvor: Eurostat.

Sljedeća skupina djelatnosti obuhvaća umjetnost, zabavu i rekreaciju te osobne uslužne djelatnosti. U većini zemalja članica Europske unije realna se bruto dodana vrijednost povećala u trećem kvartalu 2024. godine. U Rumunjskoj se, na primjer, aktivnost u navedenim djelatnostima povećala čak 9,4 posto. Nasupro tome, u Estoniji je došlo do pada od 8,8 posto. U Hrvatskoj je porast realne dodane vrijednosti bio neznatan.

Zemlja	Rast realne bruto dodane vrijednosti u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	3,4	2,1	1,3
Bugarska	-1,5	-2,2	0,6
Češka	7,8	-4,6	2,6
Danska	7,0	-0,6	0,1
Njemačka	13,6	1,5	1,2
Estonija	3,2	3,8	-8,8
Irska	30,1	-0,1	-5,2
Grčka	7,6	4,3	0,6
Španjolska	11,3	6,2	-0,9
Francuska	15,0	1,6	4,4
Hrvatska	11,8	3,6	0,1
Italija	11,9	3,5	0,7
Cipar	10,6	1,6	4,4

Tablica 2.1.9

Stopa rasta
realne dodane
vrijednosti
u djelatnostima
zabave i rekreacije
te osobnim uslugama

Latvija	21,2	15,5	-1,9
Litva	7,4	3,5	3,5
Luksemburg	3,1	5,7	1,6
Mađarska	10,8	-7,4	5,1
Malta	-18,2	7,9	-4,9
Nizozemska	19,1	-0,9	3,4
Austrija	14,2	3,0	-3,2
Poljska	5,4	3,1	2,6
Portugal	24,2	-0,5	-0,7
Rumunjska	-0,3	16,2	9,4
Slovenija	-4,8	0,7	2,5
Slovačka	-30,4	16,4	1,4
Finska	5,4	-3,3	-0,8
Švedska	12,6	5,5	3,8

Izvor: Eurostat.

Naposljetku, prikazani su podaci o rastu realne dodane vrijednosti u djelatnostima javne uprave i obrane te zdravstva, obrazovanja i socijalnog rada. S obzirom da je riječ uglavnom o djelatnostima u državnom odnosno javnom sektoru, nije neobično da je u velikoj većini zabilježen rast u trećem kvartalu 2024. godine. U Hrvatskoj se realna dodana vrijednost u navedenim djelatnostima povećala 4,8 posto nakon značajnog rasta u trećem kvartalu 2022. i 2023. godine.

Zemlja	Rast realne bruto dodane vrijednosti u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	4,7	1,3	1,9
Bugarska	6,4	2,4	6,2
Češka	2,2	0,8	0,9
Danska	-2,2	1,4	-0,1
Njemačka	4,5	0,6	2,1
Estonija	0,8	1,9	0,1
Irska	5,9	4,6	2,5
Grčka	2,6	-1,0	-0,7
Španjolska	1,6	2,9	3,9
Francuska	1,0	-0,9	2,0
Hrvatska	3,7	4,0	4,8
Italija	0,3	-0,6	-1,3
Cipar	6,5	0,8	3,0
Latvija	4,9	16,9	-4,3
Litva	0,6	0,3	3,1
Luksemburg	3,5	4,1	4,4
Mađarska	4,7	-2,8	1,7
Malta	2,2	4,6	6,4
Nizozemska	3,5	2,3	2,1
Austrija	1,0	2,6	1,0

Tablica 2.1.10

Stopa rasta realne dodane vrijednosti u djelatnostima javne uprave i obrane te zdravstva, obrazovanja i socijalnog rada

Poljska	-0,1	1,4	3,7
Portugal	2,9	2,8	1,9
Rumunjska	2,1	1,8	1,5
Slovenija	-0,5	0,9	1,6
Slovačka	3,6	-0,6	1,6
Finska	0,5	-0,2	0,7
Švedska	-0,5	0,4	2,2

Izvor: Eurostat.

Može se zaključiti da su se i prikazane zemlje i skupine djelatnosti međusobno veoma razlikovale u stopi rasta realne dodane vrijednosti u trećem kvartalu 2024. godine.

2.2 Rast investicija, ukupno i prema vrsti imovine

Budući da određuju brzinu rasta fizičkog kapitala, investicije su važna gospodarska pojava. Stoga su u sljedećim tablicama prikazane stope rasta investicija u trećem kvartalu 2022., 2023. i 2024. godine. Podaci za Irsku nisu usporedivi s podacima za druge zemlje iz razloga navedenih u prethodnom odjeljku. Rast ukupnih realnih ulaganja u fiksni kapital bio je u trećem kvartalu 2024. godine negativan u većini zemalja članica Europske unije. Tako je, na primjer, Mađarska ostvarila pad investicija od 15,1 posto, a Estonija od 15,2 posto. Nasuprot tome, u Hrvatskoj su se ulaganja u fiksni kapital povećala čak 9,2 posto.

Zemlja	Rast realnih investicija u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	2,6	6,0	-2,3
Bugarska	4,8	11,8	-1,9
Češka	5,0	2,4	-0,8
Danska	-2,7	3,1	-4,2
Njemačka	1,6	-0,8	-3,4
Estonija	-8,2	19,0	-15,2
Irska	38,4	-19,1	13,4
Grčka	12,2	8,6	0,3
Španjolska	4,7	0,3	1,4
Francuska	0,2	0,6	-2,0
Hrvatska	11,8	11,7	9,4
Italija	5,4	8,9	-1,1
Cipar	0,9	22,7	-6,0
Latvija	-1,9	4,9	-4,7
Litva	7,8	10,5	-4,2
Luksemburg	10,0	-2,9	-3,8
Mađarska	-0,4	-8,4	-15,1
Malta	21,0	-20,7	5,3

Tablica 2.2.1

Stopa rasta
realnih ulaganja
u fiksni kapital

Nizozemska	5,0	0,2	-0,3
Austrija	0,1	-4,3	-1,1
Poljska	0,6	11,1	1,3
Portugal	3,1	4,1	2,4
Rumunjska	13,6	11,2	-0,6
Slovenija	4,8	3,3	-7,3
Slovačka	-16,2	37,2	-7,8
Finska	3,1	-8,8	-5,2
Švedska	0,6	-2,6	-1,2

Izvor: Eurostat.

U nastavku su investicije prikazane prema vrsti imovine. Tako sljedeća tablica prikazuje rast investicija u građevinske objekte koji obuhvaćaju ne samo kuće i stanove te gospodarske zgrade, već i infrastrukturne objekte. Kao i u prethodnom slučaju ukupnih investicija, u većini zemalja zabilježeno je smanjenje u trećem kvartalu 2024. godine. U tom se pogledu posebno ističu Slovenija i Slovačka te posebno baltičke zemlje. Što se tiče Hrvatske, zabilježen je daleko najveći rast od 12,3 posto. Značajniji porast ulaganja u građevinske objekte imali su Grčka, Cipar i Španjolska.

Zemlja	Rast realnih investicija u trećem kvartalu (%)		
	2021.	2022.	2023.
Belgija	-1,4	3,1	-2,3
Bugarska	8,6	3,0	-2,7
Češka	-1,3	2,6	0,7
Danska	0,3	-5,5	2,5
Njemačka	-3,7	-1,8	-3,8
Estonija	4,2	13,1	-23,0
Irska	5,3	-4,5	-1,6
Grčka	13,7	17,0	4,8
Španjolska	3,4	0,0	2,9
Francuska	-3,7	-2,0	-2,0
Hrvatska	8,2	11,6	12,3
Italija	4,7	16,6	1,7
Cipar	4,4	4,6	3,8
Latvija	-4,2	16,9	-4,5
Litva	10,4	11,4	1,8
Luksemburg	0,4	-2,5	-9,2
Mađarska	9,0	-15,7	-8,9
Malta	-31,2	0,0	0,9
Nizozemska	1,7	-0,8	-2,5
Austrija	-3,0	-9,9	-2,2
Poljska	0,8	4,1	-1,7
Portugal	-1,6	4,0	-0,2
Rumunjska	17,0	11,2	-1,8
Slovenija	2,1	13,6	-14,5

Tablica 2.2.2

Stopa rasta
realnih ulaganja
u građevinske
objekte

Slovačka	9,3	-3,9	-11,8
Finska	-2,0	-14,4	-5,6
Švedska	0,0	-9,3	1,1

Izvor: Eurostat.

Preciznije informacije o vrsti imovine u koju je investirano pružaju podaci navedeni u sljedećim tablicama. Prva od njih prikazuje stopu rasta investicija u stambene jedinice. Rast ulaganja u kuće i stanove u trećem kvartalu 2024. godine bio je u većini prikazanih zemalja negativan. Najveći pad investicija u stambene objekte, od 16,4 posto, imala je Estonija. Nasuprot tome, u Hrvatskoj je ostvaren porast od čak 17,8 posto. U Grčkoj su se ulaganja u stambene objekte povećala 7,2 posto.

Zemlja	Rast realnih investicija u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	:	:	:
Bugarska	-1,5	2,2	-3,1
Češka	-5,4	6,5	-1,0
Danska	-9,4	-11,5	4,3
Njemačka	-4,2	-2,6	-5,5
Estonija	22,1	-9,5	-16,4
Irska	26,8	8,3	3,5
Grčka	27,4	29,2	7,2
Španjolska	10,8	0,6	1,5
Francuska	-6,3	-5,6	-5,8
Hrvatska	1,7	6,1	17,8
Italija	10,9	14,2	-3,4
Cipar	15,3	3,1	3,8
Latvija	-16,4	9,4	-5,3
Litva	21,9	-3,5	-4,2
Luksemburg	-15,9	-0,5	-14,1
Mađarska	45,4	-32,9	1,7
Malta	-38,6	-8,2	0,3
Nizozemska	0,5	-3,3	1,3
Austrija	-0,9	-12,3	-7,2
Poljska	-1,1	-8,1	1,6
Portugal	-1,2	-0,7	-0,1
Rumunjska	12,4	-29,9	4,0
Slovenija	7,6	15,3	-7,6
Slovačka	21,8	-32,0	-2,8
Finska	2,4	-23,3	-9,7
Švedska	-0,7	-29,1	-5,6

Izvor: Eurostat.

Tablica 2.2.3

Stopa rasta
realnih ulaganja
u stambene
objekte

U nastavku su prikazani podaci o ulaganjima u gospodarske zgrade i strukture. U većini su se zemalja investicije u navedenu vrstu imovine smanjile u trećem

kvartalu 2024. godine. Tako su u Estoniji pale čak 25,9 posto, a u Sloveniji 17,3 posto. Nasuprot tome, u Hrvatskoj su se ulaganja u gospodarske zgrade i infrastrukturu smanjila povećala 9,8 posto. U Italiji su ulaganja porasla 8,9 posto, što je bio velik porast, ali ipak manji od onoga u istom kvartalu prethodne godine.

Zemlja	Rast realnih investicija u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	:	:	:
Bugarska	15,4	3,5	-2,5
Češka	2,7	-1,1	2,4
Danska	12,2	0,5	0,9
Njemačka	-2,7	-0,4	-1,1
Estonija	-4,8	27,7	-25,9
Irska	-7,4	-14,7	3,0
Grčka	7,2	10,1	3,3
Španjolska	-5,1	-0,6	4,6
Francuska	-0,7	1,9	2,0
Hrvatska	11,5	14,2	9,8
Italija	-3,3	20,0	8,9
Cipar	-14,5	8,1	3,7
Latvija	0,2	19,0	-4,2
Litva	5,8	18,2	4,0
Luksemburg	9,9	-3,4	-6,9
Mađarska	-3,9	-6,5	-13,1
Malta	-22,1	7,6	1,7
Nizozemska	3,0	1,9	-6,3
Austrija	-5,2	-7,2	3,1
Poljska	1,4	7,8	-2,6
Portugal	-1,8	6,7	-0,2
Rumunjska	18,2	21,8	-2,6
Slovenija	0,1	12,9	-17,3
Slovačka	-0,1	21,7	-16,5
Finska	-6,2	-5,5	-2,2
Švedska	0,6	6,8	4,5

Izvor: Eurostat.

Tablica 2.2.4

Stopa rasta
realnih ulaganja
u gospodarske
zgrade i strukture

Sljedeća tablica sadrži podatke o rastu realnih ulaganja u strojeve i opremu. Riječ je o gospodarski veoma važnoj vrsti imovine čija akumulacija značajno djeluje na produktivnost rada, a time i na realne plaće. U većini prikazanih zemalja došlo je do smanjenja investicija u strojeve i opremu u trećem kvartalu 2024. godine. Tako su se u Mađarskoj ulaganja u strojeve i opremu smanjila 19 posto, a u Litvi 13,7 posto. Za razliku od toga, u Hrvatskoj su se investicije u spomenutu imovinu povećale 8,4 posto. Hrvatske je po vrijednosti tog pokazatelja bila na vrhu ljestvice zemalja Europske unije.

Zemlja	Rast realnih investicija u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	:	:	:
Bugarska	-1,1	22,5	1,1
Češka	11,6	3,4	-4,3
Danska	-11,9	6,2	-4,8
Njemačka	10,1	-1,9	-6,9
Estonija	-29,2	28,0	-6,9
Irska	53,8	-8,8	2,8
Grčka	14,1	5,7	-3,4
Španjolska	4,9	0,4	0,0
Francuska	0,7	3,9	-8,0
Hrvatska	16,6	13,9	8,4
Italija	4,4	0,9	-6,2
Cipar	-55,6	342,3	-29,7
Latvija	-2,1	-4,7	-2,6
Litva	9,7	6,9	-13,7
Luksemburg	44,5	-13,6	9,9
Mađarska	-5,4	-8,3	-19,0
Malta	153,3	-52,3	4,3
Nizozemska	11,9	0,2	2,1
Austrija	0,4	2,7	-3,0
Poljska	-1,5	27,8	5,5
Portugal	11,6	6,0	6,9
Rumunjska	4,0	14,5	6,0
Slovenija	6,4	-3,1	-1,8
Slovačka	-55,0	185,8	-5,7
Finska	17,1	2,8	-8,8
Švedska	0,8	5,9	-5,0

Izvor: Eurostat.

U nastavku su prikazani podaci o rastu realnih investicija u transportnu opremu kao podvrsti imovine. Ulaganja u transportnu imovinu pala su u trećem kvartalu 2024. godine u većini zemalja članica Europske unije. Među njima je i Hrvatska u kojoj su se investicije u transportnu opremu pale 15,6 posto. Prilikom tumačenja prikazanih podataka potrebno je imati u vidu da isporuka više velikih transportnih sredstava u relativno kratkom razdoblju može dovesti do veoma velike postotne promjene. Stoga navedenim podacima ne treba pridavati veliku težinu.

Zemlja	Rast realnih investicija u trećem kvartalu (%)		
	2021.	2022.	2023.
Belgija	:	:	:
Bugarska	39,9	18,7	2,0
Češka	7,9	14,4	18,0

Tablica 2.2.5

Stopa rasta
realnih ulaganja
u strojeve
i opremu

Tablica 2.2.6

Stopa rasta
realnih ulaganja
u transportnu
opremu

Danska	-11,3	45,2	2,3
Njemačka	33,9	12,6	-8,7
Estonija	-53,5	42,6	-21,7
Irska	64,4	-13,9	12,2
Grčka	53,7	4,4	-19,3
Španjolska	10,4	14,1	-3,2
Francuska	-0,3	7,3	-10,9
Hrvatska	24,5	36,1	-15,6
Italija	6,4	21,8	-10,2
Cipar	-699,0	-349,4	-66,0
Latvija	34,2	0,7	11,4
Litva	14,5	2,1	-29,9
Luksemburg	84,1	-16,9	18,0
Mađarska	-11,6	-24,0	-32,7
Malta	572,0	-84,2	5,3
Nizozemska	20,8	16,6	7,1
Austrija	10,2	7,3	-13,4
Poljska	13,2	30,2	9,2
Portugal	3,7	28,3	-1,1
Rumunjska	20,0	11,1	-4,5
Slovenija	23,5	-6,1	-6,1
Slovačka	12,4	26,7	-10,6
Finska	119,0	12,9	-10,6
Švedska	-9,8	13,5	-9,4

Izvor: Eurostat.

Naposljetku, prikazana je stopa rasta realnih ulaganja u proizvode intelektualnog vlasništva. Riječ je uglavnom o kupnji licencija za korištenje računalnih programa i patentiranih inovacija. Podaci za Irsku odražavaju ulaganja informatičkih tvrtki koje su samo registrirane u toj zemlji, a stvarno posluju na drugim područjima. Osim toga, na podatke u toj i drugim zemljama mogla je utjecati fiktivna razmjena računalnih programa između informatičkih tvrtki u cilju ostvarivanja poreznih olakšica. Stoga navedenim podacima također ne treba pridavati veliku težinu.

Zemlja	Rast realnih investicija u trećem kvartalu (%)		
	2021.	2022.	2023.
Belgija	:	:	:
Bugarska	-11,7	8,1	13,8
Češka	6,9	14,6	-5,7
Danska	4,7	13,5	15,8
Njemačka	2,9	-1,4	-0,6
Estonija	42,3	-18,1	8,3
Irska	-35,8	60,8	-31,1
Grčka	4,2	-4,4	0,8
Španjolska	10,4	4,6	-0,4

Tablica 2.2.7

Stopa rasta
realnih ulaganja
u proizvode
intelektualnog
vlasništva

Francuska	9,2	8,6	4,3
Hrvatska	24,9	-22,7	3,4
Italija	3,8	6,1	3,3
Cipar	15,8	31,0	-31,2
Latvija	18,1	17,1	-0,2
Litva	5,0	-2,7	4,6
Luksemburg	-7,5	-6,7	42,1
Mađarska	27,1	-12,5	-11,5
Malta	12,7	6,0	6,3
Nizozemska	3,3	3,4	1,7
Austrija	14,0	6,6	2,3
Poljska	3,9	-1,6	6,0
Portugal	2,5	0,5	2,6
Rumunjska	2,9	-7,7	3,9
Slovenija	4,3	4,6	-0,2
Slovačka	3,4	11,8	1,9
Finska	6,7	-1,6	-2,0
Švedska	10,1	8,8	5,4

Izvor: Eurostat.

Može se zaključiti da između zemalja članica Europske unije postoje velike razlike u pogledu opsega i predznaka rasta ulaganja u pojedine vrste imovine tijekom promatranog razdoblja.

2.3 Rast uvoza i izvoza, ukupno i prema vrsti proizvoda

Rast realnog uvoza negativno pridonosi gospodarskom rastu. Stoga su u sljedećoj tablici prikazani podaci o rastu ukupnog uvoza roba i usluga. U većini zemalja članica Europske unije u trećem je kvartalu 2024. godine došlo do povećanja realnog uvoza. Tako je uvoz u Portugal, na primjer, porastao 6,6 posto. Realni uvoz u Hrvatsku i Grčku povećao se 4,2 posto.

Zemlja	Rast realnog uvoza u trećem kvartalu (%)		
	2022	2023.	2024.
Belgija	5,3	-10,1	-3,1
Bugarska	13,3	-5,8	3,0
Češka	6,7	-2,2	3,4
Danska	2,4	7,6	-0,4
Njemačka	9,7	-1,6	0,3
Estonija	5,6	-6,7	-1,3
Irska	25,9	-7,7	13,2
Grčka	6,0	3,1	4,2
Španjolska	7,4	-1,3	3,2
Francuska	12,4	-1,2	-1,8
Hrvatska	31,8	-12,0	4,2

Tablica 2.3.1
Stopa rasta
realnog uvoza

Italija	14,9	-2,9	-0,6
Cipar	25,9	1,3	0,7
Latvija	8,8	-6,9	-0,3
Litva	12,5	-7,5	4,5
Luksemburg	0,7	0,8	0,0
Mađarska	12,1	-6,3	-1,0
Malta	26,1	-3,8	4,4
Nizozemska	2,7	-4,4	3,4
Austrija	4,4	-4,6	-1,4
Poljska	7,6	-2,2	3,2
Portugal	12,8	0,0	6,6
Rumunjska	20,5	-8,7	-0,7
Slovenija	12,7	-9,6	5,2
Slovačka	7,8	-3,7	-2,9
Finska	9,2	-9,7	0,5
Švedska	10,2	-3,4	4,0

Izvor: Eurostat.

Nasuprot uvozu, rast realnog izvoza pozitivno pridonosi gospodarskom rastu. Podaci u sljedećoj tablici pokazuju da se u trećem kvartalu 2024. godine izvoz roba i usluga također povećao većini prikazanih zemalja. Tako je u Grčkoj porastao 10,3 posto, što je isti postotak u kojem je izvoz pao u trećem kvartalu 2023. godine. U Hrvatskoj ostvaren rast izvoza od 1,2 posto.

Zemlja	Rast realnog izvoza u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	16,5	4,5	-5,7
Bugarska	5,0	-10,2	-3,0
Češka	15,8	-3,0	-0,4
Danska	9,7	-0,2	4,0
Njemačka	8,7	9,1	7,3
Estonija	5,4	-0,8	-1,1
Irska	4,8	-10,9	0,1
Grčka	16,0	-10,3	10,3
Španjolska	-0,8	0,0	3,3
Francuska	13,9	0,0	4,6
Hrvatska	9,2	1,4	1,2
Italija	25,0	-7,9	1,9
Cipar	10,0	0,3	-1,0
Latvija	19,7	0,0	5,0
Litva	12,5	-10,6	-0,3
Luksemburg	16,3	-8,3	5,8
Mađarska	0,5	-0,5	-0,5
Malta	13,5	0,2	-2,0
Nizozemska	17,2	1,3	3,9
Austrija	2,6	-2,9	2,9

Tablica 2.3.2

Stopa rasta
realnog izvoza

Poljska	6,7	-3,0	-3,0
Portugal	9,8	5,2	-2,1
Rumunjska	18,6	-1,2	5,2
Slovenija	14,0	-3,2	-6,0
Slovačka	12,9	-8,3	7,6
Finska	10,3	-0,3	-1,9
Švedska	4,3	-3,3	4,7

Izvor: Eurostat.

Ukupan se izvoz može podijeliti na izvoz roba i izvoz usluga. U sljedećoj su tablici prikazani podaci o rastu realnog izvoza roba. U trećem kvartalu 2024. godine stopa rasta realnog izvoza roba bila je pozitivna u većini promatranih zemalja. Tako se izvoz roba iz Hrvatske povećao 6,3 posto.

Zemlja	Rast realnog izvoza roba u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	4,1	-13,9	-1,8
Bugarska	8,8	-4,1	0,3
Češka	9,9	-1,5	3,6
Danska	8,9	2,1	13,1
Njemačka	4,9	-1,5	-1,6
Estonija	0,4	-16,7	-1,2
Irska	29,4	-23,5	14,6
Grčka	3,8	-2,8	1,2
Španjolska	4,6	-3,6	1,7
Francuska	4,6	2,2	0,1
Hrvatska	39,1	-20,1	6,3
Italija	5,2	-1,4	-1,7
Cipar	19,3	-14,8	-8,9
Latvija	9,2	-12,0	0,8
Litva	21,9	-16,0	3,7
Luksemburg	-8,1	2,5	-2,9
Mađarska	12,2	-0,3	-3,4
Malta	21,8	-4,4	-6,5
Nizozemska	0,5	-4,1	3,0
Austrija	5,4	-3,4	-3,5
Poljska	8,3	7,8	-2,3
Portugal	8,2	-5,4	5,8
Rumunjska	12,7	-2,8	-6,1
Slovenija	8,9	-8,8	8,5
Slovačka	9,1	2,4	-3,1
Finska	2,1	-2,2	0,8
Švedska	5,1	0,0	0,0

Izvor: Eurostat.

Tablica 2.3.3

Stopa rasta
realnog izvoza
roba

Naposljetku, prikazan je i rast realnog izvoza usluga. U trećem kvartalu 2024. godine u većini je promatranih zemalja zabilježen porast realnog izvoza usluga. Tako se u Španjolskoj, na primjer, izvoz usluga povećao 10,7 posto, a u Češkoj 5,9 posto. Za razliku od toga, u Hrvatskoj je ostvaren pad izvoza usluga od 1,5 posto. Opadanje realnog izvoza usluga u Hrvatskoj osobito je neobično kada se promatra u kontekstu rasta izvoza usluga u južноеuropskim zemljama. Prilikom tumačenja prikazanih podataka potrebno je imati u vidu da su iz podataka isključene sezonske oscilacije i kalendarska odstupanja.

Zemlja	Rast realnog izvoza usluga u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	7,8	1,2	-5,9
Bugarska	25,7	5,6	-1,6
Češka	8,8	7,4	5,9
Danska	8,1	16,9	0,1
Njemačka	6,8	1,6	0,5
Estonija	13,8	-0,2	1,9
Irska	4,7	3,4	7,1
Grčka	-1,7	3,3	5,1
Španjolska	42,5	9,0	10,7
Francuska	19,2	-0,2	3,5
Hrvatska	19,7	0,2	-1,5
Italija	36,8	8,0	1,9
Cipar	19,8	3,0	7,3
Latvija	24,0	-5,6	-3,4
Litva	3,1	11,3	9,6
Luksemburg	2,0	-1,2	-0,1
Mađarska	18,7	2,9	2,0
Malta	16,8	3,0	6,0
Nizozemska	8,2	-0,1	3,0
Austrija	10,5	-2,0	-1,9
Poljska	15,8	-4,2	-1,1
Portugal	39,8	5,4	4,4
Rumunjska	19,9	-3,5	-6,0
Slovenija	25,5	-6,0	4,8
Slovačka	20,4	-18,8	7,8
Finska	9,5	-6,3	14,5
Švedska	15,9	10,1	7,7

Izvor: Eurostat.

Tablica 2.3.4

Stopa rasta
realnog izvoza
usluga

Može se zaključiti da je u trećem kvartalu 2024. godine došlo do usklađivanja predznaka kretanja rasta realnog izvoza roba i rasta realnog izvoza usluga. U većini je prikazanih zemalja i prvi i drugi bio pozitivan.

2.4 Rast potrošnje kućanstava

Jedan od čimbenika koji utječu na gospodarski rast je potrošnja kućanstava. U trećem kvartalu 2024. godine većina zemalja Europske unije zabilježila je porast realne potrošnje kućanstava. u Rumunjskoj je, na primjer, ostvaren rast realne potrošnje kućanstava od 5,9 posto, a u Mađarskoj od 4,7 posto. Hrvatska se, s porastom od 5,5 posto također našla među zemljama na vrhu ljestvice. Nasuprot tome, u Njemačkoj se realna potrošnja kućanstava neznatno smanjila, a u Estoniji i Finskoj značajno je pala.

Zemlja	Rast realne potrošnje u trećem kvartalu (%)		
	2022.	2023.	2024.
Belgija	0,5	-0,3	2,3
Bugarska	3,1	2,4	3,9
Češka	-2,2	-2,9	2,2
Danska	-5,0	1,2	1,2
Njemačka	3,8	-1,0	-0,2
Estonija	0,6	-1,2	-1,6
Irska	7,9	1,8	2,3
Grčka	7,6	1,6	2,1
Španjolska	4,7	1,3	2,9
Francuska	0,7	0,4	0,9
Hrvatska	6,7	2,7	5,5
Italija	3,2	-0,3	0,4
Cipar	10,9	6,3	3,4
Latvija	1,7	-1,3	0,7
Litva	0,1	-1,0	3,8
Luksemburg	0,0	2,2	3,7
Mađarska	4,3	-2,4	4,7
Malta	9,6	12,6	5,2
Nizozemska	4,1	-1,1	1,8
Austrija	-0,8	-1,3	-0,4
Poljska	3,1	1,9	0,9
Portugal	3,3	1,0	4,2
Rumunjska	3,3	2,5	5,9
Slovenija	1,1	-0,1	2,1
Slovačka	2,8	-2,4	1,5
Finska	-0,2	0,3	-1,5
Švedska	0,8	-2,3	0,3

Izvor: Eurostat.

Tablica 2.4

Stopa rasta
potrošnje
kućanstava

Može se zaključiti, dakle, da je kretanje realne potrošnje kućanstava u trećem kvartalu 2024. godine bilo neujednačeno između zemalja članica Europske unije.